

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas Atzinums par tematu "ES ārējā darbība: organizētas pilsoniskās sabiedrības nozīme"

(2006/C 195/16)

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja saskaņā ar Reglamenta 29. panta 2. punktu 2004. gada 28. janvārī nolēma sagatavot atzinumu par tematu "ES ārējā darbība: organizētas pilsoniskās sabiedrības loma".

Par Komitejas dokumenta sagatavošanu atbildīgā Ārējo sakaru specializētā nodaļa savu atzinumu pieņēma 2006. gada 4. maijā. Ziņotājs — KORYFIDIS kgs.

Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komiteja 427. plenārajā sesijā, kas notika 2006. gada 17. un 18. maijā (2006. gada 17. maija sēdē), ar 140 balsīm par, 3 balsīm pret un 9 balsīm atturoties, pieņēma šo atzinumu.

A. Šī atzinuma pamatā ir anketa un pētījums. Tas balstās uz teorētisku un praktisku analīzi un EESK pieredzi, kas iegūta sadarbībā ar kandidātvalsti un atsevišķu trešo valsti pilsonisko sabiedrību konsultatīvajām iestādēm un citām organizācijām. Īstenojot darbības vairāku gadu garumā Komiteja ir nonākusi pie secinājuma, ka ir pienācis brīdis uzsākt jaunu posmu, veidojot strukturētākas un prognozējamākas saistības un līdz ar to arī atbilstošus sakarus, un piešķirt tiem labākas perspektīvas.

B. EESK uzskata, ka ekonomikas globalizācija kopā ar zinātnes un tehnikas sasniegumiem, īpaši informācijas jomā, rada spēcīgu impulsu, kas pārvieto mūsdienu starptautisko attiecību veidošanas un attīstības smaguma centru. Pamatā šī pārmaiņa izpaužas klasisko starpvalstu attiecību pārejā starpsabiedrību attiecībās.

C. Tas liecina, ka Eiropas Savienībai kā pārvaldības sistēmai kopumā vienprātīgi un savlaicīgi jāatpazīst jaunā situācija. Šajā nolūkā Eiropas Savienībai ir jāveido un jāattīsta ārējās darbības politikas ar organizētas pilsoniskās sabiedrības aktīvu līdzdalību, izmantojot tās ieguldījumu šo politiku īstenošanā.

D. Minētajām ES politikām noteikti jābūt integrētām un pēc iespējas tālredzīgām. Eiropas demokrātiskā sistēma, tās ekonomiskie un sociālie sasniegumi, ES stratēģiskie mērķi un pārbaudītas zināšanas ir kritēriji, pēc kuriem tiek veidotas un attīstītas politikas kā ES ietvaros, tā arī ārpus tās robežām.

E. Eiropas pilsoniskajai sabiedrībai kā dažādu vienību un interešu koalīcijai ir jāaptver un jāapzinās tās jaunā loma pasaules attīstībā. Minētajā situācijā noteikti būs jāatrod jauns iekšējs organizatorisks līdzsvars, harmoniskāks līdzsvars starp konkurētspēju un sadarbību, īpaši jomās un darbībās, kuru mērķauditorija atrodas ārpus ES robežām.

F. Sarežģīts un grūti atrisināms ir jautājums par to, kā likt Eiropas organizētajai pilsoniskajai sabiedrībai apzināties savu jauno lomu. Tas prasa mūsdienīgu metožu pielietošanu, ar kuru palīdzību tā veido saikni ar apmācību un zināšanām.

G. Lai veidotu šo saikni un veicinātu Eiropas iedzīvotāju pilnvērtīgu iesaistīšanos sabiedrībā un ekonomikā, kuras balstītas uz zināšanām, visās mūžizglītības programmās būtu jāievieš jauna perspektīva, kas praktiski nozīmē jau esošajās programmās iekļaut ar globalizācijas kontroli un ES ārējām darbībām saistītas zināšanas.

H. EESK kā organizētas pilsoniskās sabiedrības oficiālajam pārstāvim Eiropas līmenī ir trīskāršs uzdevums:

— pamatojoties uz savu demokrātisko pieredzi un radošu dažādu interešu saskaņošanas procesu, kļūt par vienīgo ES iestāžu un organizētas pilsoniskās sabiedrības starpnieku ES ārējās darbības jautājumos,

— aktīvi piedalīties minēto ES ārējo darbību politiku izstrādāšanā un attīstīšanā;

— sekot līdzi ES īstenotajām ārējās darbības politikām un to ekonomiskajām un sociālajām sekām.

I. Minētie EESK uzdevumi ietver plašu tematu un darbību loku, jo visas problēmas, ko rada jaunā situācija pasaulē, atsaucas uz tās identitātes vienu vai otru — ekonomisko, sociālo, vides un civilizācijas — aspektu.

J. Tādējādi EESK būtiskākais ieguldījums ES ārējo darbību veidošanā un attīstībā ir atkarīgs no Komitejas spējas izstrādāt savu nostāju, rast katrā jautājumā radošu līdzsvaru, kuru veido Komitejas locekļu izteikto dažādo interešu sintēze četru augstāk minēto dimensiju procedūru un perspektīvu ietvaros.

K. Jāatzīmē, ka EESK jau ir uzkrājusi nozīmīgu pieredzi ES ārējo darbību jomā, taču trūkst iespēju izmantot šo pieredzi plašākos Savienības mehānismos vai pieejās. It īpaši Eiropas Savienības iestādes nav pietiekami izmantojušas un pielietojušas šo pieredzi un secinājumus, kas izriet no tām iesniegtajiem atziņumiem, ziņojumiem un citiem priekšlikumiem.

L. EESK uzskata, ka ir jāatrod līdzekļi šīs pieredzes tiešas un dialektiskas saiknes nodrošināšanai ar ES centrālajām politiskajām struktūrām. Tas būtu īstenojams ar īpašiem sadarbības protokoliem, kā piemēram ar EESK un Komisijas kopīgi parakstītā protokola gadījumā, bet pastāv arī cits, labāks risinājums — iekļaut šo procesu sadarbībā ar visām ES politiskajām struktūrām, lai izstrādātu integrētas un pēc iespējas tālredzīgas politikas konkrētajā jomā.

M. Jebkurā gadījumā EESK apzinās un uzsver, ka debatēs par globalizāciju ir jānostiprina Komitejas un organizētas pilsoniskās sabiedrības loma ar vispārīgu mērķi veicināt plašāku ES mērķu sasniegšanu XXI gadsimtā un konkrētu EESK mērķi attiecībā uz šīs veicināšanas nosacījumiem jeb, citiem vārdiem sakot, uz jaunu darbības veidu zināšanu sabiedrības ietvaros, kas ir veidošanās stadijā, kā arī uz unikālu tās īpatnību — Komitejas spēju ar “miermīlīgas diplomātijas” instrumentiem īstenot nopietnus pasākumus pilsoniskās sabiedrības līmenī ārpus Eiropas Savienības.

N. EESK lūdz, lai augstāk minētā īpatnība un Komitejas spējas tiktu ņemtas vērā un atbalstītas. Komiteja aicina atzīt to kā pasaules līmeņa partneri un organizētas pilsoniskās sabiedrības institucionālu pārstāvi, jo īpaši starptautiskajās organizācijās. Bez tam Komiteja pieprasa, lai līgumi, kas noslēgti ar trešām valstīm atspoguļotu Komitejas viedokli un tās lomu, un tiktu atbalstītas politikas, kuru mērķis ir atbalstīt minēto valstu pilsoniskās sabiedrības.

O. Augstāk minētā dubultā uzdevuma izpildei EESK lūdz atbalstu tādu nozīmīgu iespēju attīstīšanai vidējā termiņā, kā:

— izveidot modernu un integrētu aktīvas saziņas, informācijas apmaiņas un vienota tīkla sistēmu ar partneriem Eiropā un pasaulē, kā arī ar citām ES struktūrvienībām,

— veicināt Komitejas atpazīstamību un tās sadarbību ar starpvaldību organizācijām un citām atbilstošām starptautiskām struktūrām, jo īpaši sadarbības ar organizēto pilsonisko sabiedrību jomā,

— izveidot pasaules mēroga konsultatīvo iestāžu un struktūru darbību, un organizētas pilsoniskās sabiedrības tīklu “elektronisko datu bāzi”, izmantot to kā komunikācijas, pieejas, izmantošanas un izpratnes līdzekli attiecībā uz pilsoniskās sabiedrības darbībām, kā arī ES vērtību un stratēģisko mērķu izplatīšanai pasaulē,

— reizi divos gados izstrādāt ziņojumu par attīstību pasaulē un ES ārējo darbību ietekmi uz to no organizētas pilsoniskās sabiedrības viedokļa.

P. Pamatojoties uz minētajiem novērojumiem, slēdzieniem un priekšlikumiem, EESK aicina ES politiskās struktūras pieņemt pastāvīga starpinstitūciju dialoga metodi, kuras uzdevums būtu ieviest:

— savlaicīgi pieejamu pārskatāmu informāciju un pārbaudītas kolektīvās zināšanas ES ārējo darbību jomā,

— vienotu un saskaņotu tālāko darbību saturu, pamatojumu un noteikumu koncepciju.

Briselē, 2006. gada 17. maijā

*Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas
priekšsēdētāja*

Anne-Marie SIGMUND